

Guía Docente				
Datos Identificativos				2024/25
Asignatura (*)	Historia da Expansión Europea	Código	710G05031	
Titulación	Grao en Relacións Internacionais			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Optativa	6
Idioma	GalegoInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento				
Coordinación	Amenedo Costa, Mónica María	Correo electrónico	monica.amenedo@udc.es	
Profesorado	Amenedo Costa, Mónica María	Correo electrónico	monica.amenedo@udc.es	
Web				
Descrición xeral	<p>A materia Historia da Expansión Europea ofrece unha formación complementaria ao futuro graduado orientada a comprender o pasado das relacións entre Europa e o resto de territorios, pola incidencia dese pasado nas relacións internacionais actuais.</p> <p>O obxectivo da materia é estudar a chegada e/ou contacto dos países europeos con outros territorios para comprender os efectos económicos, sociais e culturais que tivo en diferentes rexións do mundo. As diferentes características do asentamento de europeos noutros territorios tivo como consecuencia inmediata distintas repostas de resistencia ou adaptación por parte dos autóctonos. Amais, permite abordar a evolución interna deses países, así como o rol que os países europeos lles outorgaron dentro da política e a economía internacional.</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	CE1 - Analizar información relacionada con fontes e feitos internacionais en contornas xeopolíticas, económicos e xurídicos complexos, presenciais ou virtuais.
A2	CE2 - Comprender a estrutura, as competencias e o funcionamento das institucións e organizacións internacionais, así como as súas relacións con outros actores, estatais e non estatais.
A3	CE3 - Coñecer os conceptos, teorías e técnicas aplicadas á análise dos actores e relacións internacionais, tanto no ámbito universal como no rexional, cunha perspectiva tanto histórica como contemporánea.
A4	CE4 - Comprender os fundamentos teóricos xerais da economía e da estrutura económica internacional.
A5	CE5 - Comprender e analizar os procesos globalizadores, as dinámicas de deslocalización e estratexias alternativas.
A6	CE6 - Comprender os desafíos á seguridade internacional e o valor da mediación e resolución de conflitos de forma pacífica.
A7	CE7 - Analizar a realidade global nas súas diferentes dimensións, en particular a xeográfica, a política, a social, a económica e a xurídica.
A8	CE8 - Ser capaz de aplicar a metodoloxía científica aos retos sociais, políticos, económicos e xurídicos con elemento internacional.
A9	CE9 - Analizar e avaliar problemas ambientais e patrimoniais nas relacións internacionais.
A10	CE10 - Adquirir coñecemento das técnicas, métodos de traballo e análise das ciencias humanas, sociais e xurídicas.
A11	CE11 - Analizar a realidade política, social e económica no marco da cooperación internacional ao desenvolvemento.
A12	CE12 - Comprender os instrumentos e mecanismos políticos, xurídicos e económicos que garanten unha xestión eficiente de proxectos e negocios internacionais.
B1	CB1 - Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B3	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.

B4	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado.
B5	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B6	CG1 - Apreciar a diversidade e a multiculturalidad.
B7	CG2 - Adquirir habilidade para traballar nun contexto internacional.
B8	CG3 - Identificar aspectos esenciais de culturas e costumes doutros países.
B9	CG4 - Formarse na resolución de problemas.
B10	CG5 - Adquirir coñecementos xerais básicos.
B11	CG6 - Adquirir capacidade de organizar e planificar.
B12	CG7 - Adquirir capacidade de tomar decisións.
B13	CG8 - Formarse no deseño e na xestión de proxectos.
B14	CG9 - Adquirir capacidade de adaptarse a novas situacións.
C1	CT1 - Dominar a expresión, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	CT2 - Defenderse nun idioma estranxeiro e expresarse correctamente de forma oral e escrita no mesmo.
C3	CT3 - Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	CT4 - Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía respectuosa coa cultura democrática, os dereitos humanos e a perspectiva de xénero, nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional, co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.
C5	CT5 - Defender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	CT6 - Adquirir habilidades para a vida e hábitos, rutinas e estilos de vida saudables, así como un uso equitativo, responsable e eficiente dos recursos.
C7	CT7 - Desenvolver a capacidade de traballar en equipos interdisciplinares ou transdisciplinares, para ofrecer propostas que contribúan a un desenvolvemento sostible ambiental, económico, político e social.
C8	CT8 - Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
C9	CT9 - Ter a capacidade de xestionar tempos e recursos: desenvolver plans, priorizar actividades, identificar as críticas, establecer prazos e cumprilos.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	Conocer e entender as relacións económicas e de dependencia internacional e as súas transformacións no longo prazo	A3 A7 A10	B7 B8 B10
Establecer comparacións entre os distintos modelos de colonialismo da Idade Moderna e Contemporánea	A1 A2 A3 A7 A8 A10	B7 B8	C4

Relacionar as características dos modelos de colonización e descolonización coa realidade política-económica actual	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A9 A11	B3 B6 B8 B9 B10 B11	C1 C8
Reflexionar sobre as consecuencias a longo prazo da presenza europea noutros territorios	A1	B2 B3 B6 B9 B14	C4 C7 C8 C9
Explicar o método de goberno e control na América española	A1 A2 A3 A7	B1 B4	
Describir os procesos de independencia e descolonización	A1 A4 A5 A7 A8	B1 B5	
Integrar o coñecemento da expansión europea na comprensión da actualidade	A1 A2 A3 A4 A12	B12	C3
Diferenciar os distintos modelos de organización e control do territorio	A1 A2 A3 A5 A7 A8 A9 A10		C4
Distinguir as motivacións económicas, políticas e sociais polas que en cada período se ocuparon territorios fóra de Europa	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A10	B9 B11 B13 B14	C2 C3
Amosar capacidade de expresión oral e escrita		B10 B11 B12	C1 C2 C8 C9

Desenvolver a capacidade de procura, selección e elaboración de información		B1 B2 B3 B4 B5	C3 C4 C5 C6 C7
Facilitar o desenvolvemento dun compromiso ético	A3 A10 A11	B2 B3 B6 B7 B8	C3 C4 C6
Fomentar a capacidade de traballo en equipo e a aplicación dos coñecementos adquiridos na interpretación de material estatístico, gráfico e documental	A1 A2 A9 A11	B2 B3 B4 B6 B7 B9 B11 B12 B13	C3 C4 C6 C7

Contidos	
Temas	Subtemas
1. A América precolombina: orixes e áreas culturais	1.1. A orixe do home americano 1.2. As áreas culturais de América
2. As ansias de expansión: exploracións nos séculos XIV-XV	2.1. As primeiras expansións e exploracións 2.2. Colón e a chegada a América
3. A configuración e evolución de Hispanoamérica: economía, sociedade e goberno nos séculos XVI-XVIII	3.1. A conquista de América 3.2. O papel da Igrexa 3.3. Goberno e economía nas Indias 3.4. Sociedade e demografía nas Indias
4. O asentamento doutras potencias en América	4.1. O Brasil colonial 4.2. Da colonización inglesa e francesa até a rebelión das Trece Colonias
5. As independencia hispanoamericanas	
6. A colonización de África nos séculos XIX-XX	
7. Contactos e resistencias en Asia	
8. O proceso de descolonización no século XX	

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A2 A1 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A10 A9 A11 A12 B2 B3 B6 B7 B8 B10	20	25	45
Análise de fontes documentais	A2 A1 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A10 A9 A11 A12 B2 B3 B4 B7 B9 B11 B12 B8 B10 B1 C1 C2 C3 C4 C6	20	32	52

Traballos tutelados	A2 A1 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A10 A9 A11 A12 B2 B3 B4 B5 B7 B9 B11 B12 B13 B14 B8 B10 B1 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9	4	17	21
Proba obxectiva	A2 A1 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A10 A9 A11 A12 B2 B3 B4 B6 B8 B10 B1 C1 C2 C4 C6 C9	2	10	12
Presentación oral	A2 A3 A7 A8 A9 B2 B4 B5 B9 B11 B12 B10 B1 C1 C2 C3 C6 C9	6	10	16
Atención personalizada		4	0	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Explicación dos conceptos básicos e das pautas clave para comprender o temario da materia.
Análise de fontes documentais	Actividades prácticas a partir de fontes documentais relacionadas co contido da materia.
Traballos tutelados	Realización de traballos escritos sobre puntos do temario que requiren do emprego de bibliografía especializada e aplicación dos coñecementos e das destrezas adquiridas na materia.
Proba obxectiva	Realización dun exame escrito sobre os contidos do programa nas convocatorias oficiais.
Presentación oral	Exposición oral por parte do alumnado do traballo escrito realizado.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	O estudante pode recibir atención personalizada para resolver as súas dúbidas sobre a materia e reforzar a súa aprendizaxe autónoma a través do seguimento e a supervisión das distintas actividades programadas. Esta atención terá lugar de xeito presencial no despacho (previa solicitude por email), a través de titorías programadas na aplicación TEAMS ou por medio do correo institucional.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Análise de fontes documentais	A2 A1 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A10 A9 A11 A12 B2 B3 B4 B7 B9 B11 B12 B8 B10 B1 C1 C2 C3 C4 C6	Actividades prácticas con material cuantitativo e/ou cualitativo que se realizarán durante as clases. Facilitarase un calendario aproximado nas primeiras sesións. Valorase o coñecemento dos contidos da materia, a capacidade de expresión, o uso e dominio do vocabulario específico, a capacidade analítica e sintética. De igual modo, valórase a capacidade para debater, resolver problemas e traballar en equipo.	30

Traballos tutelados	A2 A1 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A10 A9 A11 A12 B2 B3 B4 B5 B7 B9 B11 B12 B13 B14 B8 B10 B1 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8 C9	Traballo escrito sobre un tema asignado polo docente. Debe seguir as pautas de presentación que se publicarán no Campus Virtual e empregar bibliografía especializada. A entrega realizarase nun arquivo PDF a través do Campus Virtual. Valorase a correcta redacción, a procura e uso de información especializada e crítica, a capacidade de analizar e relacionar termos, sucesos e consecuencias no panorama internacional.	20
Presentación oral	A2 A3 A7 A8 A9 B2 B4 B5 B9 B11 B12 B10 B1 C1 C2 C3 C6 C9	Presentación e defensa do traballo tutelado realizado. Terá lugar nas últimas semanas de docencia, segundo calendario que se publicará tras as entregas do traballo escrito. Valórase o uso e dominio do vocabulario específico, a claridade expositiva e a capacidade de sintetizar e xerarquizar a información. Tamén computará o aparato gráfico preparado polo alumnado para apoiar a súa presentación.	10
Proba obxectiva	A2 A1 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A10 A9 A11 A12 B2 B3 B4 B6 B8 B10 B1 C1 C2 C4 C6 C9	Exame escrito sobre os contidos da materia que se realizará nas datas das convocatorias oficiais. Valorase o coñecemento dos contidos da materia, a capacidade de expresión, o uso e dominio do vocabulario específico, a capacidade analítica e sintética.	40

Observacións avaliación

Normativa de avaliación:

Para superar a materia, débese obter como mínimo 50 puntos dos 100 totais. Está

prohibido acceder á aula do exame/probas con calquera dispositivo

que permita a comunicación co exterior e/ou o almacenamento de información. É preciso que cada alumno que desexe realizar as probas se identifique correctamente co DNI na aula na que se vai realizar a proba. Cualificación de Non Presentado: a cualificación de non presentado corresponde ao estudante cando só participe en actividades que teñan unha ponderación igual ou inferior ao

30% sobre a cualificación final, con independencia da nota acadada. Segunda oportunidade e convocatoria

adiantada: consistirá na realización dunha proba obxectiva cun

valor máximo do 100% da nota final, na que se incluírá unha parte

teórica (40%) e outra parte práctica (60%). Dedicación

a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia: todos os aspectos relacionados con ?dispensa académica?, ?dedicación ao

estudo?, ?permanencia? e ?fraude académica? rexeranse de acordo á normativa académica vixente de la UDC. Nas primeiras semanas,

comunicarase ao estudantado o calendario de actividades prácticas e de entrega dos traballos. O calendario de defensa dos traballos publicarase tras a entrega, a fin de adecuar mellor os tempos ao número de traballos presentados.

Fontes de información

Bibliografía básica

- María Dolores Béjar (2011). Historia del siglo XX. Europa, América, Asia, África y Oceanía. Siglo Veintiuno
- Antonio Espino López (2010). Atlas Histórico del colonialismo. Síntesis
- Marc Ferro (dir.) (2005). El libro negro del colonialismo. Siglos XVI al XXI: del exterminio al arrepentimiento. La esfera de los libros
- Britta Timm Knudsen (ed.) (2022). Decolonizing Colonial Heritage. Taylor & Francis
- Robert Young (2016). Postcolonialism?: an historical introduction. Wiley-Blackwell
- E. J. Hobsbawn (2001). La era del imperio (1875-1914). Barcelona: Crítica
- M.P. Pérez Cantó y E. M. Romero (2010). Las sociedades originarias y la América hispana. Una aproximación histórica. Madrid: Universidad Autónoma de Madrid

Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none">- Alfred W. Crosby (1988). Imperialismo ecológico. La expansión biológica de Europa, 900-1900. Crítica- Barbara Arneil (2024). Colonialism versus Imperialism. Political Theory, 52(1), 146-176- Abel García Sánchez (1999). Génesis y desarrollo del imperialismo, 1850-1950. Instituto Politécnico Nacional- Leslie Bethell (1990). Historia de América Latina.. Crítica- Jose Luis Comellas (2001). Los grandes imperios coloniales. Rialp- Dani Rodrik (2011). La paradoja de la globalización. Democracia y el futuro de la economía mundial. Bosch- Enrique Moradiellos (2013). Europa y el mundo en los albores del siglo XX: la precaria hegemonía europea en víspera de la Gran Guerra.- Paloma García (2015). La configuración de Oriente Próximo tras la Primera Guerra Mundial. Revista Unisci- Margaret MacMillan (2013). 1914: de la paz a la guerra. Madrid: Turner- Wolfgang J. Mommsen (1987). La época del imperialismo. Europa 1885-1918. Madrid: Siglo XX- Pedro Pérez Herrero (1992). América Latina y el colonialismo europeo: siglos XVI-XVIII. Madrid: Síntesis- John H. Elliott (2006). Imperios del mundo atlántico. España y Gran Bretaña en América, 1492-1830. Madrid- Luis Alonso Álvarez (2022). El costo del imperio asiático. La formación colonial de las islas filipinas bajo dominio español, 1565-1800. A Coruña: Universidade da Coruña- J. Moreno García (1992). El Extremo Oriente. Siglo XX. Madrid: Síntesis- Josep Fontana (2017). El siglo de la revolución. Una historia del mundo desde 1914. Barcelona: Crítica
------------------------------------	--

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Historia das Relacións Internacionais II/710G05011

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías